

بررسی عوامل خطر ساز انتقال هپاتیت B در اهداکنندگان خون در شهر تهران

دکتر سید مؤید علویان^{۱*}، دکتر پردیس مستجابی^۲، دکتر رضا ملک‌زاده^۳، دکتر کوروش عظیمی^۲، دکتر هومن وثوق^۲، دکتر مهدی صرافی^۲، دکتر بهناز دانشفر^۲، دکتر شیلا ریاضی^۲، دکتر مسعود احمدزاد اصل^۴
^۱دانشیار، گروه داخلی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج) - مرکز هپاتیت تهران
^۲پژوهشگر، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۳استاد، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۴پژوهشگر، مرکز هپاتیت تهران

خلاصه

مقدمه

با توجه به شیوع بالای هپاتیت B در ایران و لزوم اجرای اقدامات پیشگیرانه، شناخت علل و عوامل خطر ساز ابتلا به این بیماری می تواند دست اندرکاران سلامت را در کنترل بیماری راهنمایی کند.

مواد و روشها

در این مطالعه مورد-شاهدی، اهداکنندگان خون در شهر تهران در سالهای ۱۳۷۶ تا ۱۳۷۹ مورد بررسی قرار گرفتند. ۲۴۴۷ مورد HBsAg مثبت از افراد مراجعه کننده به مرکز مشاوره هپاتیت سازمان انتقال خون به عنوان گروه مورد و ۲۴۲۵ نفر اهداکننده خون HBsAg منفی به عنوان گروه شاهد، مورد بررسی قرار گرفتند. در هر دو گروه، عوامل دموگرافیک و رفتارهای پرخطر بررسی شدند. در تعدادی از افراد مبتلا نیز بررسی وضعیت HBsAg در مادر و همسر صورت گرفت.

نتایج

عوامل دموگرافیک و رفتارهای پرخطر در انتقال هپاتیت B به ترتیب عبارت بودند از: سابقه وجود HBsAg در یکی از اعضای خانواده، سابقه دریافت خون، جنس مذکر، سابقه بستری در بیمارستان، سابقه تماس جنسی مشکوک، سکونت در شهر و سن بالاتر. همچنین سابقه HBsAg مثبت در مادر و همسر بین گروه مورد و شاهد اختلاف آماری معنی داری داشت.

نتیجه گیری

با توجه به نقش مادر و دیگر اعضای خانواده در انتقال عفونت HBV، توجه به غربالگری خانواده، غربالگری مادران باردار و تلقیح واکسن به اعضای خانواده افراد HBsAg مثبت حایز اهمیت است. همچنین دقت بیشتر به غربالگری فرآورده های خونی و رعایت نکات بهداشتی در بیمارستانها گامی مؤثر در پیشگیری از بیماری خواهد بود. واکسیناسیون نوزادان، افراد در معرض خطر و افراد در آستانه ازدواج، از اقدامهای مؤثر در کاهش بیماری است.

گوارش، ۱۳۸۳؛ سال نهم: ۷۵-۱۶۹

واژه های کلیدی: هپاتیت B، عوامل خطر ساز، اهداکننده خون، پیشگیری

مقدمه

ویروس باعث ایجاد طیفی از شرایط مختلف در بدن انسان می شود که از حالت ناقل بدون علامت تا هپاتیت ویروسی حاد و هپاتیت مزمن متغیر است. هپاتیت مزمن می تواند منجر به بروز عوارض وخیمی مانند سیروز کبدی و سرطان سلول کبدی (HCC) شود و افراد مبتلا را در معرض خطر مرگ و میر قرار دهد. طبق آمار WHO، سالانه ۱-۲ میلیون نفر از مبتلایان در اثر بیماری فوت می کنند. در کشورهای غربی، عفونت با HBV ناشایع است و عمدتاً در بالغین اتفاق می افتد و ۱-۲٪ کل جامعه را شامل می شود. در مقابل، در آسیا

در حال حاضر هپاتیت B، یک مشکل جهانی است. تاکنون بیش از ۲ میلیارد نفر از مردم جهان توسط ویروس هپاتیت B آلوده شده^(۱) و ۳۵۰ میلیون نفر دچار عفونت مزمن با این ویروس شده اند^(۲). این

* نویسنده مسئول: دکتر سید مؤید علویان - تهران، میدان ونک، خیابان ملاصدرا، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، دانشکده پزشکی
تلفن و نمابر: ۸۸۰۵۵۷۵۲

E-mail: manager@iranhepgroup.info